

Ikt. sz.: KSB/6-2/2014.

KSB-1/2014. sz. ülés
(KSB-117/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Kulturális és sajtóbizottságának**
2014. február 3-án, hétfőn 11 óra 05 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 569. számú üléstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető	5
Novák Előd napirend-kiegészítési javaslata	5
Döntés a napirend-kiegészítési javaslatról	5
A napirend elfogadása	5
A víz alatti kulturális örökség védelméről szóló UNESCO egyezmény kihirdetéséről szóló törvényjavaslat	5
Dr. Pribelszki Szilvia szóbeli kiegészítője	6
Határozathozatal	6
A köztársasági elnök által megfontolásra visszaküldött, az Országgyűlés 2013. december 9-ei ülésnapján elfogadott „A Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvény módosításáról”	6
Határozathozatal	7
A Horthy-szobrok állításának tilalmáról szóló határozati javaslat	7
Hozzászólások	7
Határozathozatal	11
November 16-ának, Budapest vörös terror és román megszállás alóli felszabadulásának, valamint Horthy Miklós bevonulásának emléknappá nyilvánításáról szóló határozati javaslat	11
Hegedűs Lorántné szóbeli kiegészítője	11
Hozzászólások	12
Határozathozatal	17
Elnöki zárszó	17

Napirendi javaslat

1. A víz alatti kulturális örökség védelméről szóló UNESCO egyezmény kihirdetéséről szóló törvényjavaslat (T/13630. szám)
(Általános vita)
2. A köztársasági elnök által megfontolásra visszaküldött, az Országgyűlés 2013. december 9-ei ülésnapján elfogadott „A Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvény módosításáról”
(A köztársasági elnök átirata és a visszaküldött törvény T/12976/7-8. számon került iktatásra)
(A köztársasági elnök átiratának megvitatása a HHSZ. 110. §-ának (2) bekezdése szerinti eljárásban)
3. A Horthy-szobrok állításának tilalmáról szóló határozati javaslat (H/13078. szám)
(Mesterházy Attila és dr. Bárándy Gergely (MSZP) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről)
4. November 16-ának, Budapest vörös terror és román megszállás alóli felszabadulásának, valamint Horthy Miklós bevonulásának emléknappá nyilvánításáról szóló határozati javaslat (H/13328. szám)
(Hegedűs Lorántné és Novák Előd (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **L. Simon László** (Fidesz), a bizottság elnöke

Gulyás Dénes (Fidesz)
Dr. Gyimesi Endre (Fidesz)
Gyutai Csaba (Fidesz)
Kiss Attila (Fidesz)
Lukács László (Fidesz)
Németh Zoltán (Fidesz)
Talabér Márta (Fidesz)
Karvalics Ottó (KDNP)
Dr. Hiller István (MSZP)
Kránitz László (MSZP)
Novák Előd (Jobbik)
Pörzse Sándor (Jobbik)
Vitányi Iván (független)

Helyettesítési megbízást adott

Menczer Erzsébet (Fidesz) Gulyás Dénesnek (Fidesz)
Nagy Csaba (Fidesz) Gyutai Csabának (Fidesz)
Szabó Csaba (Fidesz) Lukács Lászlónak (Fidesz)
Pálffy István (KDNP) dr. Gyimesi Endrének (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Pribelszki Szilvia titkárságvezető (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
Sölch Gellért főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)
Hegedüs Lorántné (Jobbik)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Nagy Zoltán, a bizottság tanácsadója

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 05 perc)

Elnöki bevezető

L. SIMON LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Mindenkit tisztelettel köszöntök a Kulturális és sajtóbizottság február 3-ai ülésén. Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes. Az előzetesen kiküldött napirendi sort mindenki láthatta. Van-e valakinek ettől eltérő vagy ezt kiegészítő javaslata? *(Novák Előd jelentkezik.)* Novák képviselő úr, parancsoljon!

Novák Előd napirend-kiegészítési javaslata

NOVÁK ELŐD (Jobbik): Köszönöm szépen. Igen, módosító javaslatom van. A Kulturális és sajtóbizottság hatáskörébe tartozó törvények végrehajtását, társadalmi és gazdasági hatását figyelemmel kísérő albizottság, tehát röviden: az ellenőrző albizottságunk több mint egy éve egyetlenegy ülést sem tartott. Amikor ezt sérelmeztem, akkor tavaly áprilisban napirendre tűzte a bizottság végre az elnök megválasztását, azonban a Jobbik tiltakozása ellenére az MSZP-s Mandur Lászlót választották meg, aki egyetlenegy ülést sem tartott az ő több mint féléves elnöki regnálása alatt. Hiába indítványoztam, hogy váltsuk le, erre sem voltak önök hajlandók, viszont végre legalább megszűnt a képviselői mandátuma novemberben, ezáltal azonban az elnöki tisztsége is. Azóta önök nem voltak hajlandók napirendre tűzni ezt a kérdést.

Kérem, hogy most tegyünk meg, hiszen még a hátralévő néhány hónapban is rendkívül fontos lehet, hogy az ellenőrző albizottságunk működni tudjon; különösen annak fényében, hogy több mint egy éve nem ülésezett, tehát rendkívül sok elmaradása, lemaradása van az ellenőrző albizottságnak. Megértem, hogy kényes az, hogy a közmédiaok gyakorlatilag kormányzati propagandaeszközként működnek, azonban ezzel kapcsolatban az ellenőrző albizottságnak különösen abban, hogy a törvények végrehajtása - különös tekintettel a kiegyensúlyozott tájékoztatásra - mennyire valósul meg, itt lehet feladata az albizottságnak.

Tehát arra kérem a bizottságot, hogy mivel az ellenőrző albizottságunknak hónapok óta nincsen elnöke, ráadásul több mint egy éve nem is működik, egyetlenegyszer sem tartott ülést Mandur László elnöki regnálása alatt, ezért javaslom, hogy a mai napon válasszunk elnököt, és működjön végre ez az albizottság. Köszönöm szépen.

Döntés a napirend-kiegészítési javaslatról

ELNÖK: Köszönöm szépen. További javaslat? *(Nincs jelzés.)* Nincs. Szavazzunk!

Aki Novák képviselő úr napirend-kiegészítő javaslatával egyetért, az kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ellene? *(Szavazás.)* Köszönöm. Tartózkodik? *(Szavazás.)* Köszönöm.

Megállapítom, hogy 2 igen és 1 tartózkodás mellett a bizottság a javaslatot nem támogatta.

A napirend elfogadása

Így az eredeti napirendi sort javaslom megszavazni. Aki támogatja, kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ellene? *(Szavazás.)* Tartózkodik? *(Senki sem jelentkezik.)* Köszönöm.

Megállapítom, hogy 2 ellenszavazattal a napirendet elfogadtuk.

A víz alatti kulturális örökség védelméről szóló UNESCO egyezmény kihirdetéséről szóló törvényjavaslat

Tisztelt Bizottság! Az 1. napirendi pont a víz alatti kulturális örökség védelméről szóló UNESCO egyezmény kihirdetéséről szóló T/13630. számon benyújtott törvényjavaslat

általános vitája. Köszöntöm körünkben Pribelszki Szilviát az Emberi Erőforrások Minisztériumának kulturális államtitkárságáról. Kérdezem, hogy kívánja-e az előttünk fekvő előterjesztést kiegészíteni vagy szóban indokolni.

Dr. Pribelszki Szilvia szóbeli kiegészítője

DR. PRIBELSZKI SZILVIA titkárságvezető (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Csak néhány mondatban nagyon röviden az aktualitásáról. Mégpedig az aktualitását gyakorlatilag a világháborús centenáriumi rendezvények adják, ami azt jelenti, hogy '14 és '18 között az UNESCO központi rendezvénysorozata a víztémára épül. A rendezéshez való esetleges csatlakozásunk feltétele gyakorlatilag az egyezmény elfogadása.

Fontos talán kiemelni, hogy az egyezmény kizárólag a tengervizekre vonatkozik. Van több olyan részes állama egyébként, akiknek tengere nincsen. Magyarországhoz hasonlóan ilyen például Szlovákia. Magyar vonatkozását pedig annyiban lehet kiemelni, hogy az Osztrák-Magyar Monarchia egyes csatahajói, így a Szent István hajó például az Adriában van, illetőleg vannak olyan Monarchia alatti kereskedelmi, hadihajók, amelyeknek magyar tulajdonosa volt vagy pedig magyar kulturális vonatkozással rendelkeznek akár a kínai partoknál. Szeretnénk, ha támogatnák az előterjesztést.

ELNÖK: Köszönöm szépen a kiegészítést. Hozzászólás van-e, tisztelt képviselőtársaim? *(Nincs jelzés.)* Nincs. Akkor szavazhatunk is.

Határozathozatal

Aki az előttünk fekvő törvényjavaslatot általános vitára alkalmasnak tartja, kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ellene? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodik? *(Szavazás.)* Köszönöm.

Megállapítom, hogy a bizottság 2 tartózkodás mellett a törvényjavaslatot általános vitára alkalmasnak tartotta. A napirendi pontot lezárom.

A köztársasági elnök által megfontolásra visszaküldött, az Országgyűlés 2013. december 9-ei ülésnapján elfogadott „A Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvény módosításáról”

A 2. napirendi pont: a köztársasági elnök által megfontolásra visszaküldött, az Országgyűlés december 9-ei ülésnapján elfogadott, a Magyar Művészeti Akadémiáról szóló törvény módosításáról szóló jogszabálytervezet. *(Jelzésre:)* Szilvia marad ezek szerint. Akkor köszöntöm újra Szilviát a körünkben. Közben a jegyzőkönyv kedvéért mondom, hogy Vitányi képviselőtársunk is megérkezett erre a napirendi pontra már.

Úgyhogy kérdezem Pribelszki Szilviát, hogy kívánja-e kiegészíteni az előttünk fekvő javaslatot.

DR. PRIBELSZKI SZILVIA titkárságvezető (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Nem.

ELNÖK: Nem?

DR. PRIBELSZKI SZILVIA titkárságvezető (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Igazság szerint nem.

Határozathozatal

ELNÖK: Jó, rendben van. *(Az elnök a bizottság munkatársával egyeztet.)* Tehát két külön pontról szavazunk. Van-e kérdés? *(Nincs jelzés.)* Nincs, akkor mindenki előtt ott van a javaslat, tudja mindenki, hogy miről van szó. Szavazzunk! Aki a zárószavazás előtti módosító első pontját támogatja, az kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ellene? *(Szavazás.)* Tartózkodik? *(Szavazás.)*

Megállapítom, hogy a bizottság 3 ellenszavazattal, 2 tartózkodás mellett a javaslatot támogatta.

Aki a 2. pontot támogatja, az kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ellene? *(Szavazás.)* Tartózkodik? *(Szavazás.)*

Megállapítom, hogy a bizottság 3 ellenszavazattal, 2 tartózkodás mellett a javaslatot támogatta. A napirendi pontot ezennel lezárom.

A Horthy-szobrok állításának tilalmáról szóló határozati javaslat

A 3. napirendi pont: a Horthy-szobrok állításának tilalmáról szóló H/13078. számon benyújtott határozati javaslat; Mesterházy Attila, Bárándy Gergely képviselők önálló indítványa; döntés a képviselői indítvány tárgysorozatba-vételéről. *(Az EMMI munkatársai távoznak az ülésről.)* Köszönöm szépen a kollégák részvételét.

Megkérdezem, hogy az előterjesztők közül valaki itt van-e teremben. *(Nincs jelzés.)* Nincsen. Ez így elég érdekes lesz, hogy hogyan vitatkozzunk úgy egy javaslatról, hogy az előterjesztők a tárgysorozatba-vételről szóló ülésen sem tisztelnék meg bennünket, de... *(Dr. Hiller István jelentkezik.)* Ezek szerint Hiller miniszter úr helyettük akar érvelni? Mert jelentkezett. Parancsoljon, miniszter úr.

Hozzászólások

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Azért szeretnék szólni, mert a képviselői módosító indítvány egyik előterjesztője, a Szocialista Párt elnöke és frakcióvezetője jelenleg hivatalos úton külföldön tartózkodik, kérem szépen ezt elfogadni. Ugyanakkor természetesen a képviselői indítvány, bár egyéni, de a frakciónk által egyeztetett, így amikor az elnök úr lehetőséget ad a vélemény kifejtésére, akkor a szocialista frakció nevében én ezt meg szeretném tenni.

ELNÖK: Parancsoljon!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Ez a javaslat arról szól, hogy Horthy Miklósnak, Magyarország egykori kormányzójának Magyarország területén ne lehessen szobrot állítani. Ez a javaslat arról szól pontosabban, hogy közterületen ne lehessen annak az embernek szobrot állítani, akinek kormányzósága idején zsidótörvényeket fogadtak el; akinek kormányzósága idején arra volt mód, hogy hazánkban menedéket nyert zsidó és nem zsidó embereket deportáltak és a halálba küldtek. Nem mentesíti ez alól a felelősség alól az sem, hogy valóban tevőlegesen tett azért, hogy a budapesti zsidóságot ne hurcolják el addig, amíg végül is ki nem csavarták a kezéből ezt a lehetőséget. Mert nincsen vidéki meg budapesti magyar, csak magyar ember van. Magyar állampolgárok öltek meg magyar állampolgárokat. Ebben a felelősség nem kizárólagos, de van.

1944. március 19-én a náci Németország megszállta Magyarországot, de a megszállás előtt is, Horthy Miklós kormányzósága idején történtek olyan bűnök, amelyeket nem lehet és nem is kell elfeledni. Horthy Miklós nem volt fasiszta, ugyanakkor szövetségese volt a náciknak, és megtett és megengedett olyan lépéseket, amelyek miatt közvetlenül és közvetetten magyar emberek, magyar állampolgárok tíz- és százezrei mentek a halálba. Ennek

az embernek mi nem akarunk szobrot. És azt sem akarjuk, hogy közterületen vagy bárhol Horthynak szobra legyen Magyarországon. Az egyéni képviselői indítvány erről szól.

A történettudomány feladatát nem kell, hogy átvegye a politika. Politikai döntéshozóként persze van felelősségünk az országunk közvéleményének alakításában. A módosítás, illetve a képviselői beadvány erről szól, hogy Horthynak ne legyen és ne lehessen szobra Magyarországon. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Látom, hogy Novák képviselő úr jelentkezik, rögtön megadom a szót. Csak szeretném tájékoztatni képviselőtársaimat, hogy tárgysorozatbavételről szól a vita, úgyhogy nyilvánvalóan miniszter úr érvelése amellet szolt, hogy miért vegyük tárgysorozatba, de szeretném, ha az általános vitát most nem folytatnánk le, minthogy először is az a kérdés, hogy tárgysorozatba vesszük-e vagy nem. És attól is óvnám magunkat, hogy mélyebb történeti és a korszakot értékelő vitába menjünk bele. Azzal együtt, hogy az előttem megszólaló miniszter történész, szeretnék mindenkit kérni, hogy próbáljunk a feladatunknál maradni.

Novák képviselő úr, parancsoljon!

NOVÁK ELŐD (Jobbik): Köszönöm szépen. Rendkívül rossz irányvonalnak tartom, nagyon káros iránynak tartom azt, ha a szocialista diktatúra évtizedeiben megszokott, úgynevezett 3T-s kultúrpolitika, tehát a „tilt, tűr, támogat” rendszerét akarja ismét a Magyar Szocialista Párt elődpártjához, az MSZMP-hez hasonlóan érvényre juttatni. Hiszen ilyen szinten azt gondolom, hogy a politikai véleménynyilvánítás nem ragadhat rá a kulturális életre, hogy betiltsunk akár olyan szobrokat, amelyek igenis, joggal merülnek fel a társadalom széles körében, bár kétségkívül nem vitathatatlanul. De létezik-e olyan szoborállítás, amelynek ne lennének adott esetben ellenzői, és lehet-e ez alapján központilag bármit is betiltani? *(Zaj.)* Azt gondolom, hogy lehet kifogásolni, lehet kritizálni a Horthy-korszakot balról és jobbról egyaránt. Különösen, mondjuk, szociális szempontból meg lehet ezt tenni, bár azért a mai kor, a XXI. század népjóléti, szociális elvárásait kivetíteni arra a korszakra, azt gondolom, meglehetősen csalóka.

De mégis, ha azt gondoljuk, hogy tulajdonképpen éhen halhatott abban a korban egy Szabó Dezső, akkor joggal fogalmazhatunk meg akár kritikákat is. Azonban pont, ha Szabó Dezső nevét említjük és azokat, akik tulajdonképpen az irodalmát felvirágoztatták a Horthy-korszaknak, sőt, tágabb értelemben az egész kulturális élete a Horthy-korszaknak tulajdonképpen virágzásnak indulhatott a magyar történelemben egyedülálló módon; és ha azt az időszakot akár csak mint szakbizottság, elsősorban a kultúrpolitikáját vizsgáljuk, hiszen kulturális bizottság vagyunk és nem szociális bizottság, akkor azt gondolom, hogy igenis, példaként lehet állítani. Tulajdonképpen inkább feladatunk lenne kezdeményezni egy Horthy-szobor felállítását Magyarországon, hiszen az az időszak, az a durván húsz év, összehasonlítva az elmúlt durván húsz évvel, egészen mást mutat. Annak ellenére, hogy nem voltak Magyarországnak olyan lehetőségei, sőt Trianonnal sújtva, spanyolnáthával sújtva, gazdasági világválsággal sújtva sokkal nehezebb időszakból mégis virágzásnak indulhatott Horthy Miklós kormányzása alatt ez az ország, különösen kulturális téren, azt gondolom, hogy ez példamutató lehet számunkra.

Valóban azt gondolom, hogy talán egyetlen dolog is, hogy az előterjesztők közül senki nem jelent meg a bizottság ülésén, és azzal, hogy Hiller István történészként is magára vállalta az ezzel a javaslattal való azonosulást, azt gondolom, hogy történészként is levizsgázott. Hiszen egy rendkívül igénytelen javaslat fekszik előttünk. Annak a két pontjában, nemcsak az indokolásban, már a két pontban is egy komoly történelmi tévedés van, hiszen Horthy-rendszerről beszél, holott olyan, hogy Horthy-rendszer, nem létezik. Horthy-korszak létezik, és az ő korszakában többféle rendszer is volt, ugyebár. Ezt talán

történészként ő is elismeri, hogy azért ez egy súlyos baki, amit elkövettek az előterjesztők itt zsigeri tilalmi gyakorlatukban.

Azt is elfogadhatatlannak tartom, hogy pont az az MSZP akar bármiféle szoborállítást betiltani Magyarországon, amelyik nem szégyellte, hogy a tavalyi év folyamán Horn Gyulának állít szobrot. Annak a Horn Gyulának, aki a Szovjetunió oldalán fogott fegyvert az '56-os pesti srácokkal szemben, a magyar emberekkel, magyar szabadságharcosokkal szemben. Egy ilyen pufajkásnak nem szégyelltek szobrot állítani, még csak meg sem várva tulajdonképpen azt a néhány évet, ami azt gondolom, hogy egy személy halála után indokolt, hogy letisztázzódjanak, és egy kicsit érzelmektől mentesebben lehessen egy személy életútját megvizsgálni.

Rendkívül fájó az is, hogy nem sérelmezik, akár csak, ha már a saját berkeikből indulnak ki, és Horn Gyulának szükségét tartják szobrot állítani, nem sérelmezik azt, hogy Kádár Jánosnak szobrot lehetett állítani, és ezen a szoboravatáson már Biszku Béla is megjelenhetett, aki 1956 utáni belügyminiszterként irányította a megtorlásokat, több fizikai megsemmisítésre adott utasítást. És ez az a tevékenység, amiért Biszku Béla még ma is több százezer forintos nyugdíjat kaphat a kormánypártok és tulajdonképpen az önök jóvoltából. Hiszen ahogy eddig, várhatóan ma is le fogják szavazni a kommunista luxusnyugdíjak megvonásának napirendre vételét is a mai napon a kora délutáni órákban.

Azt gondolom, annak fényében, hogy Kádár Jánosnak vagy akár Horn Gyulának, a pufajkás Horn Gyulának is szobrot lehet állítani, teljes egészében elfogadhatatlan, hogy önök tehát ezt a „tilt, tűr, támogat”, a szocialista diktatúrában megszokott 3T-s kultúrpolitikai irányzatot szeretnék most mintegy törvényi erőre emelni. Én ezért azt gondolom, hogy ez a javaslat teljes egészében alkalmatlan tárgysorozatba-vételre. Mindemellett olyan szakmai hibákat is vét, mint például a Horthy-rendszer megnevezése, ami miatt talán elegánsabb is lenne, ha az előterjesztők vonnák ezt vissza, mielőtt megalázó módon leszavazzuk ezt, remélhetőleg egyhangúlag, hiszen talán történészként belátja Hiller István is, hogy azért ez súlyos hiba, ráadásul az indokolásban is, amit még módosító javaslattal sem lehetne orvosolni.

Kár, hogy az előterjesztők nincsenek itt, és nem tartották fontosnak azt, hogy ezt itt megvitathassuk. Sokkal inkább úgy tűnik, hogy médiacélzattal nyújtották csak be ezt a javaslatot, kihasználva azt, hogy a médiában, mondjuk, a Jobbikkal ellentétben az MSZP megkapja az őt megillető nyilvánosságot, tehát látszik, hogy ők sem gondolták komolyan ezt a javaslatot, mint ahogy valójában nem is lehet komolyan venni ezt a diktatórikus időket idéző javaslatot.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Pörzse képviselő úr kért szót, parancsoljon!

PÖRZSE SÁNDOR (Jobbik): Köszönöm szépen. Novák Előd képviselőtársam úgy fogalmazott, hogy alkalmatlan ez a javaslat. Szerintem nem alkalmatlan, hanem egyszerűen abszurd. Tehát, ha ezt figyelembe vesszük azok mellett, amiket ő elmondott, még hozzáteszem azt, hogy ezt egy olyan párt adja be, amelyik a magyar történelem egyik legnagyobb hazaárulójának szobrához évenként zárandokol, és beadják Horthy ellen; hát, az eszem megáll! Tehát egyszerűen annyira komolytalan és olyan abszurd, és annyira áthatja még a mai napig is a kommunista történetírás okozta szellem őket meg ez a cirkusz, amit most csinálnak a médiában, hogy ez abszurd. Abszurd, hogy ilyet egyáltalán van pofájuk beadni.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Van-e még hozzászólni szándékozó képviselő? Megkérdezem a KIM főosztályvezetőjét, hogy kíván-e valamit mondani.

SÖLCH GELLÉRT főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Csak röviden. Sölch Gellért kabinetfőnök vagyok a parlamenti államtitkári kabinetből. Tárcaálláspontot tudok mondani, a tárca nem támogatja az előterjesztést.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Képviselőtársaim, egy mondatot engedjenek meg nekem is. Az, hogy sokan úgy gondolják, vagy néhányan úgy gondolják, hogy Kádár Jánosnak szobrot állítanak vagy állítottak, amivel mi maximálisan nem értünk egyet és nem tudunk vele azonosulni, és azt gondoljuk, hogy Kádár János az életútja és a tevékenysége alapján nem méltó arra, hogy szoborral örökössé meg a tevékenységét, abból nem következik az, hogy Horthynek szobrot kellene állítani. Ezt azért szeretném csak hangsúlyozni, mert állandóan összekeverünk dolgokat, és az érvrendszerünkben úgy teszünk dolgokat egymás mellé, hogy azok egyébként nem feltétlenül függnék össze. Ahogyan ezt már a holokausztvita kapcsán elmondtam, hogy a holokauszttal ne állítsuk szembe Trianont. Mind a kettő mély trauma, mély tragédia.

Novák képviselő úrnak, engedje meg, hogy annyit mondjak, hogy ebben az évben nekem abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy két Klebelsberg-szobrot is avattam. A két világháború közötti Magyarország és egyébként - azt kell mondjam - máig ható óriási kulturális teljesítménye és erőfeszítése Klebelsberg Kunóhoz kapcsolódik. Klebelsberg Kuno egyébként Magyarország fasizálódását nem élte meg, meghalt. Az alapján, amit írt, mondott, beszélt és tett, azt gondolom, előrevetíthető, hogy mélységes megrökönyödéssel, döbbenettel és elutasítással fogadta volna azt, amilyen módon Magyarország belesodródott a német szövetségi politika részeseként abba a gyalázatba, aminek az eredménye sok más mellett az a holokauszt is lett, amiről az előbb beszélt Hiller képviselőtársunk.

De összegezve a dolgot, azt szeretném mondani, hogy egy sor olyan szimbolikus vitát vállalunk föl, amit nem kellene. Ezért figyelmeztettem önmagunkat arra, hogy ne menjünk bele. A társaság nagyobb része, képviselőtársaim nagyobb része nem történész, tán még Hiller István sem haragszik, ha azt mondom, még csak nem is az ő korszakával foglalkozunk ebben az esetben. Ez nem bántó, hiszen egyetemi tanárként - akár a magyar diplomáciatörténet tanítására utalok, akár más dolgokra is - miniszter úr más korszakokkal foglalkozott, de minden bizonnyal sokunknak adott esetben kiérlelt vagy kevésbé kiérlelt álláspontja van erről a rendkívül összetett és bonyolult bő két évtizedről, amit Horthy-korszaknak nevezünk.

De ezzel együtt is, hogy én azt mondom, hogy ne itt folytassuk azokat a vitákat, amelyeket a történészeknek kell lefolytatniuk, és a közéletben kell lefolytatni ezeket a vitákat, és nem kell, hogy ebből szimbolikus politikai aktusok következzenek; azzal együtt is, hogy elég differenciáltan és árnyaltan kell ezt a korszakot nézni, de erre egyébként maga a miniszter úr is a fölszólalásában kísérletet tett, vagy egyértelművé tette, hogy ez egy nagyon bonyolult és összetett dolog, és ő maga is azt mondta, hogy Horthy személye nem egyértelműen negatív, de nem is egyértelműen pozitív. De mindezek a viták meg ezeknek a szükségessége azt mutatja, hogy nem jogszabályi tiltással kell kezelni.

Ráadásul, ha fölszólítjuk az Országgyűlést arra, hogy alkosson egy törvényt, amelyben megtiltja Horthy-szobor elhelyezését; ha már ilyen törvényt akarnánk csinálni, hogy megtiltjuk szobrok fölállítását, akkor Horthy neve mellé sok-sok ember neve odakerülhetne. Sőt, lenne jó pár, aki meg is előzhetné. Mondjuk, Szálasi Ferencé, hogy csak egyet mondjak; vagy Rákosi Mátyásé vagy Kádár Jánosé, és még sorolhatnánk tovább azokat a neveket, akik méltatlanok arra, hogy szobruk legyen ebben az országban. Értelmetlen dolog. Nyilvánvalóan egy ilyen javaslat, ami előttünk fekszik, éppen ezért nem komoly, hanem egyfajta újabb szimbolikus politikai vitát kíván generálni. Az ilyen vitákra pedig - láttuk az elmúlt hetekben és hónapokban - nincs szükségünk.

És végül azt hadd mondjam, hogy azért kellenek az értelmes és értékes történeti viták meg társadalmi viták meg médiaviták, hogy egyébként utána kikristályosodjon egy olyan

szakmai álláspont, és legyen valamiféle széles körű társadalmi megegyezés vagy közmegegyezés, amely alapján el tudja dönteni egy közösség, hogy kinek állítson vagy kinek ne állítson szobrot. És nem törvényekkel kell rögzíteni, hogy kinek kell vagy kinek nem kell, kinek szabad és kinek nem szabad szobrot állítani. De mindez, amit elmondtam, önmagában nem – tehát, amikor azt mondom, hogy ne támogassuk ezt a javaslatot, legyen világos a kamerák számára is meg a nézők számára is: nem arról van szó, hogy mi, például kormánypártiak egyetérténénk egy ilyen szoborállítással, hanem arról szól, hogy ezt a kérdést nem így kell kezelni. Köszönöm szépen.

Van-e még hozzászólás? *(Nincs jelzés.)* Nincs. Akkor szavazzunk!

Határozathozatal

Aki támogatja az előttünk fekvő országgyűlési határozati javaslat tárgysorozatba-vételét, az kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Három. Ellene? *(Szavazás.)* Köszönöm. Tartózkodik? *(Szavazás.)* Tartsák fenn a kezüket, képviselőtársaim. Öt. Köszönöm.

Megállapítom, hogy 3 igen és 5 tartózkodás mellett a bizottság a tárgysorozatba-vételt nem támogatta. A napirendi pontot lezárom.

November 16-ának, Budapest vörös terror és román megszállás alóli felszabadulásának, valamint Horthy Miklós bevonulásának emléknappá nyilvánításáról szóló határozati javaslat

A 4. napirendi pont következik. November 16-ának, Budapest vörös terror és román megszállás alóli felszabadulásának, valamint Horthy Miklós bevonulásának emléknappá nyilvánításáról szóló határozati javaslat, Hegedűs Lorántné és Novák Előd képviselőtársaink önálló indítványa.

Köszöntöm körünkben képviselő asszonyt is. Gondolom, hogy akkor szóban kívánja indokolni a javaslatát, ha itt van. *(Jelzésre:)* Parancsoljon, képviselő asszony.

Hegedűs Lorántné szóbeli kiegészítője

HEGEDŰS LORÁNTNÉ (Jobbik): Köszönöm szépen. Az előterjesztés valóban ennek az emléknapnak a megnevezéséről és meghatározásáról szól, amelyben azt kérjük, hogy az Országgyűlés a kormányon keresztül segítse elő köznevelési és közművelődési intézményekben Horthy Miklós életét, nemzetgyarapító munkásságának történelmi jelentőségét, példamutató és önfeláldozó hazaszeretetének megismertetését mindannyiunkkal, illetve a '19-es vörös terror, majd az azt követő idegen megszállás végzetes következményeit és az erőszak okozta veszteségeket. Egyben felkéri a kormányt, hogy ezt a tevékenységét ismeretterjesztő kiadványok kiadásával, előadások szervezésével, ismeretterjesztő célú történelmi témájú kiállítások szervezésével és létesítésével segítse elő.

Sajnálatos módon az a helyzet van ma Magyarországon, hogy a politika által befolyásolt történelemtudomány mind a mai napig adós ezen történelmi korszaknak a helyes megítélésével, egyáltalában a megismertetésével. Sajnálatos módon az a mély meggyőződésünk, hogy az akkori áldozatoknak nem jár ki ma az a kellő és elvárható tisztelet, amely egyébként szerintünk megkövetelhető lehetne vagy lenne. Ezrek halálát okozta az a vörös terror, amiről beszélünk, és amelynek a budapesti bevonulás vetett véget, mint tudjuk. Szélsőségesen liberális és szélsőbaloldali erők terrorjáról van szó, amelyet igen, Horthy Miklós vezetésével sikerült legyőznie a magyar társadalomnak, és úgy gondoljuk, hogy ezen győzelem emlékére november 16-át célszerű lenne emléknappá minősíteni.

Azt gondolom, hogy itt az előbbiekben is elhangzottak olyan érvelések, amelyek bizonyos értelemben azért helyretételt kívánnak még akkor is, ha történész mondta ki a száján. Tudjuk, hogy a hálás zsidóság az, aki Horthy Miklóst egyébként élete végéig

támogatta, hiszen vagyonával nem rendelkezhetett, amikor már Magyarországról el kellett, hogy távozzon. A hálás zsidóság koszorúja mind a mai napig ott van az ő sírján. Ezért azt gondolom, hogy amikor az ő személyiségét, az ő politikáját és történelmi tetteit megítéljük, érdemes talán egy kicsit eltávolodni attól a szélsőségesen liberális és baloldali szemlélettől, amelyet itt az előbb is az egyik történész képviselt.

Ki kell mondani, hogy a vörös terrorban résztvevők, azok igen, terroristák voltak. És az, aki az előbbieken is véleményt nyilvánított például Horthy Miklósról, nyilvánvaló, hogy az 1990-es évek előtt ezen terroristák szobrát rendszeresen megkoszorúzta, előttük fejet hajtott, történelmi munkásságukat méltatta. Ezért is gondolom, hogy ez egy kicsit érdekes megközelítés volt. Mindazonáltal föl szeretném hívni a figyelmét a tisztelt bizottságnak még arra is: meglepő, hogy akár kormánypárti politikusok is csak tartózkodással viszonyultak ehhez a kérdéshez, a Horthy-szobor állításáról beszélek, amikor tudjuk, hogy...

ELNÖK: De most, ha lehet, akkor térjünk vissza erre a napirendi pontra.

HEGEDŰS LORÁNTNÉ (Jobbik): Én azt gondolom, elnök úr, hogy egy picit összefügg ez a két dolog egymással, talán önnek is feltűnt.

ELNÖK: Nagyon összefügg, de akkor is maradjunk a tárgysorozatba-vételnél.

HEGEDŰS LORÁNTNÉ (Jobbik): Azért szeretném a mondatomat befejezni, mert nemrégiben egy Horthy-szobrot avatott maga Hende Csaba is Horthy Istvánnak, kormányzóhelyettesnek. És ahogy az önök megfogalmazásában van, ezek szerint tehát ilyen jellegű szobrot sem lehetne állítani, hiszen magában az előterjesztésben, amit az előbb tárgyalt a bizottság, nem Horthy Miklós szerepel, csak így, hogy Horthy-szobor.

ELNÖK: Különben ez igaz.

HEGEDŰS LORÁNTNÉ (Jobbik): Úgyhogy kérem a tisztelt bizottság támogatását az előterjesztésünkhöz, és egyben kérem, hogy ezzel azt is segítsék elő, hogy a terroristák történelmi szerepe egyszer s mindenkorra tisztázva legyen, ugyanakkor azon áldozatoknak is méltó emléket lehessen állítani, akik ezen vörös terror áldozatai voltak. Köszönöm szépen, és várom a kérdéseket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Képviselő asszony, meg kell hogy mondjam őszintén, megmosolyogtatott. Én is átsiklottam e fölött a szemantikai probléma fölött. Valóban az előterjesztésből, bár mondhatjuk a kontextusból, hogy Horthy-rendszer, amin egyébként lehet gondolkodni, de valójában sehol nincsen leírva a határozati javaslatban; az indoklásban az van, hogy „Horthy Miklós emlékét köztéri szobrok állításával pozitív színben tüntessék föl”, de magában az országgyűlési határozati javaslat tervezetében - már most én is visszacsúsztam az előző napirendi ponthoz -, ott nincsen. De ez mindegy. A lényeg az, hogy hallottuk az érvrendszerét, ismerik az előterjesztést.

Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e valaki hozzászólni. *(Jelzésre:)* Novák képviselő úr, parancsoljon!

Hozzászólások

NOVÁK ELŐD (Jobbik): Köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság! Tulajdonképpen csak egy párhuzamot szeretnék érvként még, indokként felhozni, nem pedig méltatni Horthy Miklós munkásságát. Ez pedig a sokat emlegetett és sajnos sokat ünnepeelt szovjet megszállásunkkal kapcsolatos, hiszen míg a magyar szabadságról elnevezett téren állhat a

megszállók emlékműve „Dicsőség a felszabadító szovjet hősöknek” felirattal és több önkényuralmi jelképpel, addig a román megszállás alóli felszabadulásunknak valóban nincsen méltó emlékműve. Ez a javaslat nem az egész Horthy-korszak elismeréséről szól. Azt gondolom, hogy rendkívül visszafogott, mérsékelt javaslat. Nem is kívánjuk most lefolytatni azt a vitát, hogy a Horthy-korszakból mi az, ami mondjuk, példaképként kiemelhető a jelenlegi politika számára, azonban önmagában november 16-a, mint a román megszállás alóli felszabadulásunk ünnepe, azt gondolom, hogy még azok számára is ünnep kell legyen, akik egyébként, mondjuk, a Horthy-korszakot nem pozitívan ítélik meg. Különösen azok számára, akik szerint a szovjet megszállásunk első napjai különválaszthatóak, és szerintük az mégis felszabadulásként ünnepelhető akár annak ellenére is, hogy magyar asszonyok, nők ezreit erőszakolták meg ezekben a napokban.

Én ezért azt gondolom, hogy ennél sokkal tisztább az a korszak, az a november 16-ai ünnepnap, amelyet a vörös terror alóli felszabadulásunkként és a román megszállás alóli felszabadulásunként azt gondolom, hogy igenis meg kell ünnepelni. Én ezt a párhuzamot szeretném tehát, a szovjet megszállással kapcsolatos szocialista álláspontot érvként idehozni, ami alapján azt gondolom, hogy az ilyen értelemben nagyon mérsékelt, pusztán tulajdonképpen november 16-ára korlátozódó javaslatunk szerintem abszolút támogatható.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e további hozzászólás? *(Jelzésre:)* Hiller miniszter úr, parancsoljon!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Tisztelt Bizottság! Az ostobaság nem mentség a felkészületlenségre.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Van-e további hozzászólás? *(Nincs jelzés.)* Megkérdezem a KIM főosztályvezetőjét, hogy kíván-e tárcaálláspontot közölni velünk.

SÖLCH GELLÉRT főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Csak rövid tárcaálláspont: a tárca nem támogatja a tárgysorozatba-vételt.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Engedjenek meg nekem is még két mondatot. Azt tudom mondani, amit az előbb is elmondtam, hogy ezeknek a szimbolikus vitáknak nem itt van a helyük. Azzal együtt, hogy képviselő asszonnyal egyetértek a vörös terror megítélésében, azt kell mondjam, hogy a magyar történelem súlyos időszakai közé tartozik az a „dicsőséges” 133 nap, a dicsőségest idézőjelben mondom, csak hát ezt tanították nekünk folyamatosan. És nyilván van a román szándék is Magyarország megszállására, és ami mögötte volt, az teljesen ellentétes volt a mi nemzeti érdekeinkkel. Viszont mindez nem jelenti azt, hogy egy ilyen, az egész Horthy-korszakot összemosó előterjesztést támogatnunk kellene. Egyrészt.

Másrészt. Már nem tudom, hány ünnepnappal kapcsolatos előterjesztésnél mondtam el azt, hogy nem győzzük követni. Emlékeznek rá képviselőtársaim, hogy amikor a Gárdonyi-emléknapot én magam terjesztettem be a képviselőház elé, akkor is azt mondtam, hogy nem egy olyan emléknapot terjeszték be, amit minden évben megünnepelünk, csak a 150. évfordulóhoz kapcsolódóan, mert különben a sok-sok emléknap között el fog veszni, és senki nem fog rá figyelni. Azt hiszem, hogy nincs szükség ennyi emléknapra. Hogy egyébként értékes és értelmes történeti vitákat kell folytatni erről az időszakról is, hogy egyébként a helyén kell tudnunk kezelni olyan személyeknek a történelmi felelősségét és bűnét is, mint amilyen Lukács György filozófusé volt, aki nyolc ember haláláért felelős a Tanácsköztársaság idején; ezekkel a kérdésekkel foglalkozni kell, és egyébként a kettős mércét minden szempontból el kell utasítanunk.

Mindebből nem következik az, hogy ezt a határozati javaslatot támogalnunk szabadna. És egyébként abból - képviselő asszonyomnak mondom -, hogy a hálás zsidóság elhelyezi koszorúit Horthy sírjánál, nem következik az, hogy azoknak az életét az visszahozná, vagy azokat a bűnöket ez mentené, amelyek szintén ehhez a korszakhoz kötődnek. Nagyon sok ember halt ember, nagyon sok ember halálához járultak hozzá magyar vezetők és hivatalnokok. Nagyon sok bűnnel kell elszámolnunk, nagy a történelmi felelősségünk. Ezek mellett nem szabad elmenni; azzal együtt, hogy a miniszter úr által korábban szóba hozott német megszállás problémái és az abból következő súlyos következmények mellett sem mehetünk el.

Úgyhogy azt tudom mondani a kormánypártok nevében, hogy mi ennek a javaslatnak a tárgysorozatba-vételét nem támogatjuk. És hogy értsék szellemileg is, hogy mit jelent az, amit miniszterelnök úr mondott, hogy ez a nemzeti közép kormánya, láthatóan ahogyan az előző előterjesztést sem támogattuk, így ezt sem támogatjuk, tehát látszik, hogy hol van a nemzeti közép vonala. Tehát sem a szoborbetiltásokat, sem a korszak artikulálatlan dicsőítését nem tudjuk elfogadni, úgyhogy maradunk továbbra is középen.

(Jelzésre:) Novák képviselő úr jelentkezett. Parancsoljon, képviselő úr.

NOVÁK ELŐD (Jobbik): Köszönöm szépen. Néhány dologban ellent kell mondjak önnek, illetve szinte mindenben.

ELNÖK: Nem baj.

NOVÁK ELŐD (Jobbik): De azért, amit szükségesnek tartok: egyrészt kiemelni azt, hogy az emlénapokat, tulajdonképpen mondhatjuk, hogy önök vitték túlzásba, és önök járatták csúcsra ebben a kormányzati ciklusban, sőt a korábbiakban is megszokott volt az önök részéről, hogy szimbolikus politizálással intéznek el nagyon fontos kérdéseket.

Tehát az antikommunizmus címszavával is egy-két preambulumban intézett szép lózunggal elintézik az érdemi döntéseket úgy, mint a kommunista vezetők közéletből való kitiltását például. És azt gondolom, hogy önök rendre mulasztanak is, hiszen miközben például a magyar nyelv napjáról is emlénapot bevezettek nagyon helyesen, azonban hiába volt a javaslatban, hogy intézkedési tervet kell egy konkrét határidőig elkészíteni, ezt nem készítették el. Még csak egy intézkedési tervnek nevezhető valamit sem készítettek el határidőre, csak sokszoros tiltakozásom hatására tettek közzé valamit, aminek ráadásul nem is nagyon lett sajnos következménye.

Tehát, sajnos az emlénapokkal kapcsolatban valóban van probléma, azonban én azt tudom mondani, hogy itt a kormányzati felelősség talán annyi, hogy egy irányvonalat szabjon mégiscsak szimbolikusan. Ebben a kérdésben ez fontos. Az érdemi intézkedéseket meg majd, ha önök nem lépnek, megteesszük mi, magunk. Tehát, ha önöknek az a fontos, hogy a német megszállásnak legyen emlékműve, illetve a szovjet megszállásunkat dicsőítő emlékmű állhasson a Szabadság téren, akkor legyen ez az önökhöz köthető kultúrpolitikai tett, mi pedig majd állítunk Horthy Miklósnak egy lovas szobrot, reményeink szerint a Szent Gellért téren. De ettől még azt gondolom, hogy az emlénapot, még ha érdemi intézkedésre nem is futja a kormányzat részéről, azt meg kell tenni.

Másrészt ön rendszeresen csapong és önmagának is ellentmond. Most épp azt mondta, hogy a kettős mércét el kell utasítani. Nem sokkal korábban, egyel korábbi felszólalásában pedig azt kifogásolta, hogy én a kettős mércét elítélve szembeállítok olyan dolgokat, amiket nem lehet szembeállítani. Tulajdonképpen ismét kettős mércével mérve, ha én hivatkozom a kettős mércére, az elfogadhatatlan; ha ön, azt meg lehet tenni. Tehát azt gondolom, hogy joggal hoztam ide azt az elfogadhatatlan, sajnos egyben kormányzati gyakorlatot is, hogy a szovjet megszállást önök felszabadításként ünneplik, és megpróbálják különválasztani attól a

sok gyalázattól, ami évtizedeken keresztül terhelte országunkat önrendelkezésünktől megfosztva.

Azt gondolom, hogy ezzel a párhuzammal, illetve erre a kettős mércére való rávilágítással igenis, tudok érvelni amellet, hogy még ha esetleg nem is fogadják el, nem is tekintik példának a Horthy-korszakot - nem a Horthy-rendszert, ismét mondom az ostobaságokat állító és támogató Hiller Istvánnak is, ez történelmileg megalapozatlan és történészként különösen égbekiáltó butaság -, tehát a Horthy-korszakot, még ha nem is ismerik el példaként, azt gondolom, hogy november 16-át emléknappá, ünnepnappá igenis nyilváníthatjuk.

Végül pedig arra szeretnék válaszolni, miszerint a kormányzat azzal jár a közép útján, hogy egyik javaslatot sem támogatja. Ez körülbelül olyan, mint a világnézetileg semleges oktatás, ilyen nem létezik. Tulajdonképpen nem foglal állást ebben a kérdésben.

ELNÖK: Dehogyanisnem.

NOVÁK ELŐD (Jobbik): Mossa kezeit, illetve valóban állást foglal, hiszen tulajdonképpen megtiltja azt, hogy míg a szovjet megszállás emlékművének, a megszállóknak állhat emlékműve, addig a valódi felszabadítóknak, a román felszabadításnak nem lehet emlékműve. Ilyen értelemben valóban állást foglal.

ELNÖK: Emlékműről is van szó?

NOVÁK ELŐD (Jobbik): Én ami különbséget látok igazándiból, mondjuk, az előző MSZP-s és a jelenlegi jobbikos javaslat között, az az, hogy az egyik egy tiltó, romboló, destruktív javaslat, a másik pedig egy építő, előremutató, nemzettudatot erősítő, egy pozitív példaképet felvonultató, az embereknek büszkeséget, erőt adó javaslat. Ez a különbség a két hozzáállás, a két történelmi és aktuálpolitikai szemléletmód között is. A Fidesz pedig e kettő közül nem akar tulajdonképpen választani.

Azt gondolom, hogy ahogy azonban egyre több önkormányzat is áll már amellé, hogy emléket állítson a Horthy-korszaknak, úgy ezt a folyamatot nem fogják tudni megállítani. Egy időben hasonlóan szinte már tiltották a Trianon-megemlékezéseket is, 2010-re azonban elértük, hogy az is, bár nem olyan módon, ahogy mi azt szeretttük volna, de mégiscsak emléknappá válhatott. Persze, önök ünnepnappá próbálták tenni, a nemzeti összetartozás ünnepévé a nemzeti szétszakítottság gyásznapiját. Nagy különbség bár, de az is nagy eredmény, hogy míg korábban, mondjuk, a Fidesz kivonult a Trianon-megemlékezés jubileumi 70. évfordulójáról tiltakozásul mások érzékenységre való hivatkozással az Országgyűlésben, addig húsz év elteltével, a Jobbik megjelenésével és országszerte évről évre egyre több, több száz Trianon-megemlékezéssel, amelyeknek már egyre nagyobb mértékben az önkormányzatok is támogatást biztosítottak, ezzel sikerült elérni, hogy a Trianon-megemlékezéseket így vagy úgy állami szintre emeljük.

Én egy hasonló folyamatot látok, amit most még próbálhatnak akadályozni, akár csak egy sunyi nemmel, egy tartózkodással esetleg, azonban előbb-utóbb ezt a folyamatot nem fogják tudni megakadályozni. Egyre több szobrot fognak állítani hol magánterületen, hol közterületen vitéz nagybányai Horthy Miklósnak, és egyre többen fogják ünnepelni, és azt gondolom, legszélesebb körben ünnepelni november 16-át, a vörös terror és román megszállás alóli felszabadulásunk napját.

ELNÖK: Hát, képviselő úr... Istenem! Hogy is mondta az előbb a miniszter úr, hogy az ostobaság nem mentség a felkészületlenségre? De ez fordítva is igaz, ugye, hogy a felkészületlenség nem mentség az ostobaságra. Ugye? *(Dr. Hiller István bólint.)*

(Jelzésre:) Képviselő asszony, parancsoljon!

HEGEDŰS LORÁNTNÉ (Jobbik): Köszönöm. Szeretnék az előterjesztők nevében válaszolni az itt elhangzott...

ELNÖK: Ha jól értem, akkor zárszót mond a képviselő asszony. Parancsoljon! További hozzászólást nem láttam, úgyhogy akkor a vitát lezárom, és zárszóra megadom a szót, parancsoljon!

HEGEDŰS LORÁNTNÉ (Jobbik): Köszönöm szépen. Én viszont azt mondanám Hiller úrnak, illetve az elnök úrnak, hogy a hálátlanság az aljasság melegágya, válaszul az érdemi hozzászólására. Még egyet szeretnék hozzáfűzni, ez pedig az, hogy mélységesen meg vagyok döbbenve, és követelem a bocsánatkérést az áldozatok nevében. Mert azt mondani, hogy túl sok emléknap van Magyarországon minden tekintetben, és ezért nem kell emléknapra nyilvánítani november 16-át, amin emlékezhetnénk végre tisztességgel a vörös terror áldozataira, ez egész egyszerűen megalázó, egy rendkívül ostoba, kirekesztő hozzáállás, amiért itt és most követelek bocsánatkérést minden áldozat nevében, többek között az én...

ELNÖK: Képviselő asszony, ne húzza föl magát!

HEGEDŰS LORÁNTNÉ (Jobbik): Miért húzom fel magamat, hogy az erkölcsi felháborodásomnak hangot adok?!

ELNÖK: De, képviselő asszony...

HEGEDŰS LORÁNTNÉ (Jobbik): Hogy lehet áldozat és áldozat között ma Magyarországon különbséget tenni? Az egyiknek jár emléknap, a másiknak meg nem jár, csak azért, mert úgymond már sok emléknap van Magyarországon? Botrányos!

ELNÖK: Képviselő asszony... *(Novák Előd: Zárszó volt, elnök úr, zárszó volt. Tűrtőztesse magát! - Közbeszólás a Fidesz soraiból: Ne szóljon bele, képviselő úr!)* Még el sem kezdtem beszélni, képviselő úr. *(Derűltség. - Novák Előd: A házszabálysértését akarom előzetesen megakadályozni, mert látom, hogy arra készül, hogy ismét válaszol. Nincs ehhez joga. - Zaj, közbeszólások.)* Ön egyébként házszabály szerint kiabált be kétszer is. *(Derűltség. - Novák Előd: A bekiabálás parlamenti műfaj. - Zaj, közbekiáltások, derűltség.)* Házszabály szerint úgy, hogy én nem adtam önnek szót, képviselő úr. *(Novák Előd: Nagyon vicces. - Közbeszólás: Tragikomikus.)* Tragikomikus.

Megengedik, hogy esetlegesen mondjak valamit? *(Közbeszólás.)* Végére is képviselő asszony azt mondta, hogy itt követeli a bocsánatkérést. Képviselő úr, honnan tudja, hogy éppen nem bocsánatot akartam kérni? Kicsit legyünk már türelmesek, nyugodtak, higgadtak. Szeretném egyértelművé tenni, és képviselő asszony is, ha figyelt volna arra, amit mondtam, azzal kezdtem a hozzászólásomat, hogy egyetértek azzal, amit ön a vörös terror kapcsán mondott. Tehát a vörös terror megítélésében nincs köztünk véleménykülönbség. Az önök határozati javaslata nem az áldozatoknak kíván emléket állítani, emléknapot állítani; és senki nem mondta azt, hogy különbség van áldozat és áldozat között, és senki nem gyalázta meg az áldozatok emlékét, távol áll tőlem. Amennyiben ön ezt így értelmezte, akkor elnézést kérek öntől, de inkább önnek kellene egy kicsit jobban odafigyelni arra, hogy mit mondok, mert általában pontosan és következetesen szoktam fogalmazni.

A vitát ezennel lezártam, és akkor most szavazunk. Lehet sunyi nemeket is meg sunyi tartózkodást is meg adott esetben sunyi igenekeket is, mert ez a demokráciába belefér.

Határozathozatal

Aki az előttünk fekvő javaslat tárgysorozatba-vételét támogatja, az kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Kettő. Aki ellene van? *(Szavazás.)* Aki tartózkodik? *(Szavazás.)* Köszönöm.

Megállapítom, hogy a bizottság 2 igen és 3 tartózkodás mellett a javaslat tárgysorozatba-vételét nem támogatta.

A napirendi pontot ezennel lezárom. Megköszönöm képviselő asszonynak és főosztályvezető úrnak a vitában való részvételét.

Elnöki zárszó

Tisztelt Képviselőtársaim! További napirendi pontunk nincsen. Minden bizonnyal ebben a négyéves ciklusban ez volt az utolsó bizottsági ülésünk. Elképzelhető, hogy ha még olyan javaslat lesz, akkor ülésezni fogunk, de ennek esélyét jelen pillanatban nem látom.

Ezért szeretném képviselőtársaimnak megköszönni az elmúlt négyéves munkájukat, azt, hogy négy évig együtt dolgozhattunk. Én sokat tanultam az itt lefolytatott vitákból, bár szomorú is voltam, hiszen a korábbi évek, évtizedek parlamenti vitáinak jegyzőkönyveit nem egy esetben áttanulmányozva, átolvasva azt állapítottam meg, hogy mély szakmai viták lebonyolítására nem nagyon volt lehetőségünk, módunk, de ezzel együtt is azt kell, hogy mondjam: köszönöm szépen önöknek az együtt munkálkodást. A mai plenáris ülésre és még az előttünk álló ülésnapokra jó munkát kívánok, és valamennyiüknek - függetlenül attól, hogy a következő kormányzati ciklusban országgyűlési képviselők maradnak-e vagy nem - jó munkát és sikeres életutat kívánok. A viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 55 perc)

L. Simon László
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Baloghné Hegedűs Éva